

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/80/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

233/2012. (VII. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. február 2-án előterjesztett **panaszát** a 2012. július 4-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. február 2-án postai úton terjesztette elő a panaszát.

I.

1) A panaszos a panaszbeadványában előadta, hogy 2012. január 30-án bevitték a lányát kihallgatásra, a M. városi Rendőrkapitányságra. A panaszos a lánya után ment, mert nála maradt a panaszos mobiltelefonja, amire a másik lányának sürgősen szüksége lett volna. A panaszos megkérte az ügyeletes tisztet, hogy hadd kérje el a lányától a telefont, de a kihallgatást végző rendőr megrángatta a panaszost, amitől a kabátja elszakadt is, majd „berakta” a fogdára. A panaszos egy órán át volt az előállító helyiségben, hiába kérte a rendőrt, hogy engedje le. Utóbbi válaszul csak szidalmazta a panaszost, a fogdaőr pedig nem engedte ki a mosdóra egy órán keresztül, pedig a panaszos több betegségben (pl. cukorbetegségben) is szenved.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szerint az egész eljárásra cigány származása miatt került sor.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

2) A Testület felhívásában határidő tűzése mellett kérte a panaszost, hogy a beadványát pontosítsa, illetőleg egészítse ki. A tértivevény tanúsága szerint a Testület levelét a panaszos 2012. május 21-én átvette, ám a felhívásnak nem tett eleget.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) J. R. r. alezredes, a M. városi Rendőrkapitányság vezetője 2012. március 1-jén kelt átiratában előadta, hogy a kapitányság büntetőeljárást folytat ismeretlen tettes ellen, a Btk. 170. § (2) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő súlyos testi sértés kísérlet bűntett elkövetésének gyanúja miatt.

Az ügyben tanúként idézték B. M.-et, a panaszos leányát, aki 2012. január 31-én az idézésre meg is jelent a rendőrkapitányságon. Az épületbe édesanyjával, a panaszossal érkezett, annak ellenére, hogy őt nem idézték. A kihallgatás közben, annak végéhez közeledve az iroda ajtaján belépett a panaszos, és szóvá tette, hogy meddig tart még a kihallgatás. Az eljárási cselekményt foganatosító nyomozó felszólította a panaszost, hogy ne zavarja meg a kihallgatást és azonnal hagyja el a helységet. Ezt követően a panaszos megpróbálta elrakni az időközben a leánya által az asztalra helyezett mobiltelefont. Mivel a panaszos a többszöri felszólítást követően is az irodában maradt, a kihallgatást foganatosító rendőr ismételt felszólította, hogy hagyja abba a tevékenységét, mivel azzal rendzavarás szabálysértését követi el. A panaszos azonban továbbra sem tett eleget a felhívásnak, ezért a nyomozó, hogy érvényt szerezzen kérésének, megfogta a panaszos bal karját, és kivezette a rendőrkapitányság előterébe. A panaszos azonban továbbra is kiabált, magatartásával nem hagyott fel annak ellenére, hogy az előtérben több állampolgár is tartózkodott.

Ezt követően szabálysértés tovább folytatása miatt a panaszost a nyomozó igazoltatta a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése alapján, illetve a 31. § (1) bekezdés alapján ruházatát átvizsgálta, majd a 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján személyi szabadságában korlátozta és az ügyeletes tiszt segítségével bevezette az előállító helyiségbe. Az intézkedést foganatosító rendőr a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendzavarás szabálysértés elkövetése miatt tett feljelentést.

A panaszos előállításának megszűnését követően annak időtartamáról igazolást t, jogairól tájékoztatást kapott. Az előállítással szemben panasszal nem élt.

2) K. K. r. őrnagy 2011. február 28-án kelt jelentésében előadta, hogy a kapitányságvezető utasítására kigyűjtötte a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedéshez kapcsolódó iratanyagot, és azt tapasztalta, hogy a P. J. r. zászlós által 2012. január 31-én tett szabálysértési feljelentését és a hozzá kapcsolódó előállítási jelentést az eljárás lefolytatása

végett eredetben megküldték a Sz. Városi Bíróságnak. A megküldött iratok 1 példányban készültek, így a Robotzsaru Neo rendszerből pótlólag kinyomtatta a r. őrnagy a megküldött iratokkal megegyező hiteles másolatokat, amelyeken azonban az irat készítőjének, illetve az előállítottak az aláírása nem szerepel.

A hamis tanúzás miatt B. M. ellen indult büntetőeljárás iratait megtekintésre bekérte az Ügyészségi Nyomozó Hivatal vezetője, ezért a kihallgatási jegyzőkönyvek egy része, illetve a kapcsolódó rendőri jelentésnek szintén csak a Robotzsaru Neo rendszerből kinyert, aláíratlan példányban állnak rendelkezésre.

3) P. J. r. zászlós 2011. január 31-én kelt jelentésében előadta, hogy a M. városi Rendőrkapitányság büntetőeljárást indított, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján 2011. november 24-én 22 óra és 23 óra közötti időpontban ismeretlen elkövetők tettelg bántalmazták Móron az idős és beteg F. F.-et, aki a bántalmazások következtében 8 napon belüli sérüléseket szenvedett. Az eljárás keretében tanúként hallgatta meg a r. zászlós aznap B. M.-et.

B. M. csak a második idézésre jelent meg 2012. január 31-én és az édesanyja, a panaszos társaságában érkezett, aki leült az épület várótermében. A kihallgatás megkezdése előtt az irodában tartózkodott P. Á. r. zászlós és K. Zs. r. százados. Az adatok felvételénél B. M. azon kérdésre, hogy milyen mobilszámon érhető el, azt válaszolta, hogy neki nincsen mobiltelefonja. A tanú kihallgatása során azt akarta a r. zászlós megtudni, hogy a tanú mikor és kivel járt F. F. lakásán. A tanú erre azt válaszolta, hogy évek óta nem járt abban az utcában, holott 2011. december 4-én 15 óra 20 perckor igazoltatás alá vonták ott a járőrök. A további kérdésekre a tanú egyre ingerültebben reagált, míg végül megtagadta a vallomástételt. A a r. zászlós kinyomtatta a kihallgatási jegyzőkönyvet és azt a tanú elé tárta, ami a figyelmeztetésekre felhívó része alatt elkezdte aláírni, azonban elolvasva a tanúvallomását meggondolta magát, és közölte, hogy az iratot nem fogja aláírni, így H. A. személyében hatósági tanút volt kénytelen hívni a r. zászlós.

Miközben várakoztak a hatósági tanúra, megszólalt a tanú zsebében lévő mobiltelefon, amivel a tanú telefonálni kezdett. Ekkor a r. zászlós folytatólagos jegyzőkönyvet vett fel arra vonatkozóan, hogy milyen telefont használ a tanú, aki a választ megtagadta és egy játéktelefonnak minősítette az általa használt fekete színű, 3.1 megapixeles kamerával ellátott Samsung típusú mobiltelefont. A kihallgatás időtartama alatt a telefonját a tanú a felszólítások ellenére sem tette le, azon többször is beszélt – vélhetően egyik rokonával –, majd sms-t kezdett írni, így annak érdekében, hogy a kihallgatás alatti törvényes rend továbbra is fenn maradjon, a r. zászlós a készüléket elkérte a tanútól. A telefont – annak kikapcsolását követően – önként átadta a tanú.

Ebben a pillanatban az iroda ajtaján belépett a panaszos (a tanú édesanyja) és szóvá tette, hogy meddig tart még a kihallgatás. A r. zászlós felszólította a panaszoszt, hogy ne zavarja meg a kihallgatást és azonnal hagyja el a helyiséget. A panaszos azonban ezt követően megpróbálta elrakni az időközben az asztalra rakott mobiltelefont, és a felszólítást követően is az irodában maradt, ezért a r. zászlós megragadta a panaszos bal karját és kivezette az előtérbe. A panaszos ennek következtében hangosan szitkozódni és kiabálni kezdett, ezért a r. zászlós felszólította, hogy magatartását hagyja abba, mert a rendzavarás szabálysértését követi el. A panaszos a felszólítás ellenére magatartásával nem hagyott fel, továbbra is kiabált – miközben az előtérben több állampolgár is jelen volt – ezért a r. zászlós úgy döntött, hogy

szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítja a panaszost, akit ezután az ügyeletes segítségével bevezetett az előállító helyiségbe.

Ezt követően a r. zászlós visszatért az irodába, a hatósági tanú jelenlétében felolvasta B. M. tanú jogait, tette következményeit és a tanúvallomását, azt követően pedig a folytatólagos tanúkihallgatás során felvett vallomását is, amelyeket a tanú nem volt hajlandó aláírni, így azt a hatósági tanú tette meg helyette.

4) A panaszossal szemben 2012. január 31-én kelt szabálysértési feljelentés rögzíti, hogy a panaszos aznap 10 órakor követte el a rendzavarás szabálysértését, amikor a feljelentést készítő r. zászlós éppen tanúkihallgatást végezett a M. városi Rendőrkapitányság 8-as számú irodájában. A kihallgatás ideje alatt a panaszos bement az irodában, hogy a kihallgatottal kommunikálhasson. A r. zászlós ezt megakadályozta, és felszólította a panaszost, hogy azonnal hagyja el a helyiséget, aki ennek nem tett eleget. Ekkor a r. zászlós kivezette az irodából, majd ezt követően felszólította, hogy hagyja el a kapitányság épületét, mivel nem rendelkezik idézéssel. A panaszos ennek sem tett eleget, és hangosan szitkozódni kezdett. Eközben a r. zászlós próbálta kivezetni a panaszost a karjánál fogva, de a panaszos kirántotta a kezét a szorításából, és hadonászva tovább hangoskodott. Ezt követően a r. zászlós ismételt felszólította, hogy cselekményét azonnal hagyja abba, mivel azzal rendzavarást követ el.

Mivel a panaszos ezután sem hagyott fel magatartásával, a r. zászlós közölte vele, hogy rendzavarás szabálysértésének folytatása miatt előállítja a M. városi Rendőrkapitányságra. Ekkor a váróteremben több állampolgár is várakozott, illetve P. Á. és Sz. R. r. zászlósok is észlelték a történeteket.

5) Az előállítás végrehajtásáról szóló, 2012. január 31-én kelt jelentés rögzíti, hogy P. J. r. zászlós a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatta, illetve a 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálta, majd a 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállította. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmazott a panaszossal szemben.

A panaszos 2012. január 31-én 10 órakor a M. városi Rendőrkapitányság 8-as számú irodájába kihallgatás közben bejött, és megzavarta a kihallgatást, onnan többszöri felszólításra sem volt hajlandó távozni. Ezt követően a kapitányság várótermében hangosan kiabálni, szitkozódni kezdett, amelyet felszólításra sem hagyott abba, ezért rendzavarás szabálysértése miatt a r. zászlós előállította.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szemben fogatosított igazoltatás, ruházatátvizsgálás és előállítás jogszerű és szakszerű volt. Az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányossági követelményeknek.

6) A Nyilatkozat elnevezésű irat rögzíti, hogy a panaszos a jogorvoslati jogaimra vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. § alapján megkapta. A vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatos panaszról 8 napon belül nyilatkozik. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban, az előállítás időtartamáról szóló igazolást írásban megkapta. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 21. § (8), (9) bekezdése, és a 19/1996. (VII. 23.) ORFK utasítás 36/A

alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást átvette. A panaszos élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. Az aláírás megtagadását – mint hatósági tanú – H. A. igazolta.

7) Az előállítás időtartamáról szóló, 2012. január 31-én kelt igazolás rögzíti, hogy a panaszos előállítása 2012. január 31-én 10 órától 11 óráig tartott. Az előállításra az Rtv. 33. § alapján, szabálysértés továbbfolytatása miatt került sor.

Az igazolás tartalmazza az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának és a Testületnek az elérhetőségeit.

8) P. Á. r. zászlós 2012. február 28-án kelt jelentésében előadta, hogy 2012. január 31-én szolgálati feladatainak ellátása során a M. városi Rendőrkapitányság épületének 8-as számú irodájában tartózkodott saját ügyeinek feldolgozása céljából. Az irodában P. J. r. zászlós büntetőügyben tanúként hallgatta ki B. M.-et. Tekintettel arra, hogy a saját ügyével volt elfoglalva, csak felületesen hallotta a tanúkihallgatást. A kihallgatás elején a r. zászlós a tanútól a mobiltelefonszámát kérdezte elérhetősége céljából, melyre a tanú egyértelműen úgy válaszolt, hogy nem rendelkezik mobiltelefonnal.

A kihallgatás során a tanú a kérdésekre flegmán és ingerülten válaszolt, amire már P. Á. r. zászlós is felfigyelt. Később pedig a vallomástételt is megtagadta, és a kinyomtatott jegyzőkönyvet nem volt hajlandó aláírni. Ezen ok miatt P. J. r. zászlós hatósági tanú behívását kezdeményezte az ügyeleten keresztül. Ezt követően, a hatósági tanú megérkezéséig a tanúval együtt várakoztak, miközben P. Á. r. zászlós folytatta a munkáját. A várakozás során B. M. zsebében egy mobiltelefon szólalt meg, melyet a tanú felvett, és azon beszélni kezdett. Ezt követően a tanút P. J. r. zászlós felszólította a beszélgetés megszakítására az eljárási cselekmény befejezéséig. Ennek a felszólításnak részben eleget tett a tanú, azonban a telefonján – a mozdulatai alapján – vélhetően SMS-t kezdett írni. Ezek után folytatólagos tanú kihallgatási jegyzőkönyvet vett fel P. J. r. zászlós a mobiltelefonra vonatkozó kérdésekkel. A tanú úgy nyilatkozott, hogy az egy játéktelefon, amely nem működik. A folytatólagos kihallgatás során a r. zászlós kérte, hogy a telefont adja át, mivel a többszöri felszólítás ellenére sem fejezte be az üzenet írását. A készülék kikapcsolását követően a tanú ennek eleget is tett.

Eközben a folyóson keresztül – amelyre engedély nélkül belépni tilos (ezt tábla jelzi) – a csukott irodaajtón benyitott a kihallgatásra a panaszos, és megkérdezte, hogy annak mikor lesz vége. P. J. r. zászlós ezt észelve a számítógépe mögül felállt, és az irodaajtóhoz lépett, elállta a panaszos útját, és felszólította őt a távozásra. A panaszos a r. zászlós mögül kibújva az asztalon lévő mobiltelefon felé nyúlt és többszöri felszólítás ellenére sem hagyta el a kihallgatást. Ezért a r. zászlós a panaszost az épület előterébe kísérte, miközben kérte, hogy a tanú felügyeletét az irodában P. Á. r. zászlós lássa el ez idő alatt, majd becsukta az ajtót maga mögött. Ezt követően az ajtó mögül jól hallható volt amint a panaszos a rendőröket szidta és sérelmezte a lánya kihallgatását. A továbbiakról P. Á. r. zászlósnak nincs tudomása, P. J. r. zászlós kb. fél perc után visszatért az irodába és később a hatósági tanú is megjelent, akinek a jelenlétében a tanú vallomását felolvasták, majd azt a hatósági tanú aláírta.

9) Sz. R. r. zászlós, ügyeletes tiszt 2012. február 28-án kelt jelentésében előadta, hogy a panaszos 2012. január 31-én elkíserte a rendőrkapitányságra a lányát, akit tanúként idéztek. A panaszos hozzá kérdéssel nem fordult. A r. zászlós a későbbiek során látta, hogy a Bűnügyi Osztály nyomozója a ügyfélvárón keresztül az előállító helyiségbe kíséri a panaszost, aki eközben hangosan kiabált. Az előállítására rendzavarás szabálysértésének továbbfolytatása miatt került sor.

Az előállító helyiség őrzésére kijelölt személy a panaszos kérésére – a r. zászlós tudomása szerint – egy pohár vizet adott a panaszosnak.

10) L. P. r. zászlós 2012. február 28-án kelt jelentésében előadta, hogy a tudomása szerint a panaszos leányát kihallgatásra idézték 2012. január 31-ére. A r. zászlós hallotta, hogy valaki hangosan kiabál, ezt észelve kiment az előállító helyiséghez, ahol P. J. r. zászlós és a panaszos állt. Ekkor az ügyeletes közölte a r. zászlóssal, hogy figyeljen a panaszosra, akit rendzavarás miatt előállítottak. Az ügyeletes a r. zászlóst rendkívüli örnekként jelölte ki az előállító helyiséghez, és meghatározta a feladatait. A panaszos egyfolytában kiabált, hogy nem csinált semmit és folyamatosan szidta a rendőrséget, meg a rendőröket, eközben az ott lévő hozzátartozók is folyamatosan kiabáltak az előállító helyiségben lévő személynek, akik szintén a rendőröket szidták, ezért őket is folyamatosan csitítani kellett.

Később az előállított kért egy pohár vizet. A kérésnek a r. zászlós eleget tett, de annak pontos idejét már nem tudja megmondani. A panaszos nem jelezte, hogy a mellékhelyiséget szeretné igénybe venni és nem beszélt cukorbetegségről sem. Az ügyeletes 11 órakor szabadon bocsátotta a panaszost. Az előállításról szóló igazolást – felolvasás után – a panaszos hozzátartozója írta alá. A szabadon bocsátásakor a panaszosnak nem volt panasz.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint a II. cikk (1) bekezdésében rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát, illetve az abból levezethető testi-lelki egészséghez való jogát, és a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos sérelmezte, hogy a lányát kihallgató rendőrök nélkül úgy megrángatta, hogy elszakadt a kabátja. Ugyanakkor az előzmények tekintetében – a Testület felhívása ellenére – sem tett semmilyen előadást a panaszos.

A rendőri jelentések ezzel szemben egybehangzóan rögzítik, hogy a panaszos a lánya tanúkihallgatása közben bement a szobába, és először kérdőre vonta a rendőrt, hogy még mennyi ideig tart az eljárás, majd megpróbálta eltenni az eljárásban érintett mobiltelefont az asztalról. Ezután a rendőr távozásra szólította fel, azonban a panaszos többször felszólítás

ellenére sem volt hajlandó kimenni az irodából, megzavarva ezzel a tanúkihallgatást. Miután a rendőri felszólítás ellenére nem hagyott fel a magatartásával, a r. zászlós megragadta a panaszos karját, és kivezette az irodából az előtérbe. Az előtérben a panaszos kitepte a kezét a rendőr szorításából és tovább kiabált, hadonászott, és szitkozódott.

Az kényszerítő eszközök alkalmazásának feltételeit az Rtv. 16. § (1) bekezdése szabályozza, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. § szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat. Nem minősül testi kényszernek, amikor a rendőr - jogszerű intézkedése során, a biztonságos intézkedés végrehajtása érdekében - a felé kartávolságon belülrre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erőfelfejtással magától távol tartja.

Az Rtv. 19. § általános engedelmisségi kötelezettséget ír elő akként, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület álláspontja szerint a jelen esetben a nyomozati, eljárási cselekmény zavartalan lefolytatását akadályozta meg a panaszos azzal, hogy jogosulatlanul az irodai helyiségbe bement, illetve ott felszólítás ellenére bent maradt. A rendőr ezért a Testület álláspontja szerint a nyomozati cselekmény zavartalanságának biztosítása végett jogszerűen szólította fel a lezárt irodai terület elhagyására a panaszost.

A panaszosnak engedelmisségi kötelezettsége keletkezett a rendőri felszólítással szemben, ugyanis annak az igénynek a jogszerűségéhez, hogy a tanúkihallgatás zavartalanul foganatosítható legyen, nem férhet kétség, és ezen igény jogszerűségének a panaszos előtt is azonnal felismerhetőnek kellett lennie.

Az egybehangzó rendőri előadások alapján a Testület elfogadta azt a rendőri előadást – figyelemmel arra, hogy a panaszos felhívás ellenére nem egészítette ki az előadást

etekintetben –, hogy a panaszos felszólítás ellenére nem volt hajlandó elhagyni az irodai helyiséget. A panaszos magatartásával tehát gyakorlatilag ellenszegült a rendőri intézkedésnek, amely cselekménye megnyitotta a rendőrök számára, hogy az Rtv. 19.§ (2) bekezdésében található felhatalmazás alapján a panaszossal szemben az arányosság követelményének figyelembevétele mellett kényszerítő eszközt alkalmazzanak.

Minderre tekintettel a Testület a testi kényszer alkalmazását a panaszosi ellenállás megtörése és a kihallgatás rendjének visszaállítása végett jogszerűnek minősítette.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos testi-lelki egészséghez való joga a testi kényszer alkalmazása kapcsán.

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kárigényét (ruházatában keletkezett kár) a panaszos polgári peres eljárás keretében érvényesítheti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. § alapján.

2) A Testület az előállítás jogszerűségével és időtartamának arányosságával kapcsolatban az alábbi megállapításokra jutott.

a) A rendőri jelentések szerint a panaszos előállítására azért került sor, mert a rendőri felszólítás ellenére a folyósón tovább hangoskodott, kiabált, illetve hadonászott. A r. zászlós ezt követően figyelmeztette arra, hogy magatartásával megvalósítja a rendzavarás szabálysértését és amennyiben azzal nem hagy fel, akkor előállítja. Miután a panaszos a figyelmeztetésre nem reagált, a r. zászlós az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállította.

A Szabs. tv. 142. § (1) bekezdése szerint a rendzavarás szabálysértését követi el az, aki verekszik, továbbá aki mást verekedésre felhív, vagy rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít.

A Szabs. tv. 142/A. § (1) bekezdése szerint a garázdaság szabálysértését követi el az, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés illetve bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

Jelen esetben a Testület – az előző pontban kifejtett okok miatt – a panaszos magatartása tekintetében azt a rendőri előadást fogadta el a vizsgálata alapjául, hogy a panaszos az épület folyosóján kiabált, és hadonászott és ezen magatartásával többszöri felszólítás ellenére sem hagyott fel. Mindez a magatartás a Testület álláspontja szerint megalapozta a garázdaság, illetve a rendzavarás szabálysértésének – minimális, a rendőri intézkedéshez szükséges – gyanúját. A panaszosnak pedig az a cselekménye, hogy rendőri felszólításokra nem reagált megteremtette az előállításnak a rendőrség által hivatkozott jogalapját.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint tehát a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, így ezáltal nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület vizsgálata az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását. Ezen előállítási okok fennállása esetén ugyanis az Rtv. 15. §-ában szabályozott szükségességi-arányossági elv alapján kell döntést hoznia abban a kérdésben, hogy elérhető-e az intézkedési cél az érintett személyi szabadságának korlátozása nélkül.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a akként írja elő, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület az eset összes körülményének vizsgálata alapján arra az arányosság tekintetében a megállapításra jutott, hogy miután a garázda jellegű magatartást tanúsító panaszos a rendőri felszólításokra nem reagált és magatartásával önként nem hagyott fel, a rendőrség jogszerűen fogatosított vele szemben előállítást, mivel panaszos magatartásának megszüntetésére nem volt más, kisebb jogkorlátozással járó megoldás.

A Testület álláspontja szerint tehát a panaszos előállítása megfelelt az arányosság követelményének, így ezáltal nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület vizsgálta az előállítás időtartamát is, ennek kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos előadása szerint 1 órát töltött az előállító helyiségben.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az intézkedés 2012. január 31-én 10 órakor kezdődött. Az előállításról kiadott igazolás szerint a panaszost szabálysértés továbbfolytatása miatt állították elő, az előállítása pedig 10 órától 11 óráig tartott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint „a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani”. A Szolgálati Szabályzat 47. §-a szerint „az előállítás az előállított személy szabadon

bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetőleg előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart”.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése értelmében tehát a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig korlátozhatja. Azt kell tehát vizsgálni, hogy az előállítás céljának – tehát a panaszos személyazonosságának megállapításának – megvalósulásához szükséges volt-e a panaszost egy órán keresztül fogva tartani.

A szabadságkorlátozás ideje alatt elvégzett eljárási cselekmények (feljelentés elkészítése, letétele, tájékoztató és az igazolás kiállítása és átadása stb.) ismeretében a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos egy órán át tartó fogvatartása a panaszos oldalán nem jelentett aránytalan alapjog-korlátozást.

A panaszos egy órán át tartó előállítását tehát a Testület nem ítélte indokolatlanul és aránytalanul hosszúnak, ezért a fogvatartás időtartama miatt a panaszos személyes szabadságának aránytalan korlátozását, s ekként sérelmét nem állapította meg.

3) A panaszossal szemben alkalmazott hangnem kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrök magatartása és az általuk alkalmazott hangnem vizsgálatakor az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések említése indokolt. Az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A Testület számos állásfoglalásban rögzítette már álláspontját, miszerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A panaszos kifogása szerint a vele szemben intézkedő rendőr szidalmazta, és „mindenfélének elmondta”.

Az intézkedő rendőr jelentésében és a szabálysértési feljelentésben részletesen leírta, hogy milyen párbeszéd zajlott a panaszos és közte, először felszólította a panaszost a távozásra, majd a karját megragadva kivezette az irodából, miután a panaszos tovább kiabált, és hadonászott, felszólította a magatartása befejezésére. Mivel azzal a panaszos továbbra sem hagyott fel közölte vele, hogy rendzavarás szabálysértése miatt előállítja.

A felek előadásában tehát ellentmondás volt kimutatható a tekintetben, hogy a rendőr használt-e a panaszossal szemben olyan kifejezéseket, vagy alkalmazott-e olyan hangnemet, amely alkalmas lett volna arra, hogy a panaszos emberi méltóságát megsértse.

A Testület mindezek alapján nem tudott megalapozott döntést hozni a panaszosnak a hangnemmel összefüggő panaszára kapcsán, mivel a rendelkezésére álló bizonyítékok

alapján a felek közötti beszélgetés tartalma nem volt pontosan feltárható, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.

4) A panaszos mellékhelyiség-használattal kapcsolatos kifogásai kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos előadta, hogy az előállítás ideje alatt nem használhatta a mellékhelyiséget, pedig több betegségben is szenved, többek között cukorbetegségben is.

A rendkívüli őrnök kijelölt L. P. r. zászlós jelentésében előadta, hogy a panaszos az előállító helyiségben egyfolytában kiabált, hogy nem csinált semmit és egyfolytában szidta a rendőrséget, meg a rendőröket. Később az előállított kért egy pohár vizet. A kérésének a r. zászlós eleget tett, de ennek pontos idejét nem tudja már megmondani. A panaszos nem jelezte, hogy a mellékhelyiséget szeretné igénybe venni és nem beszélt cukorbetegségről sem.

A Testület egyrészt utal az Rtv. 2. §-ára, amely általános jelleggel fogalmazza meg, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület másrészt ezzel kapcsolatban hivatkozik az országos rendőrfőkapitány-helyettes 2006. május 26-i keltezésű, 26-326/3/2006. ált. számú körlevelére, amely egy mintát tartalmaz az előállító helyiségek rendjéről, illetve az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről szóló tájékoztató tartalmára nézve. Eszerint a minta szerint az előállítottak többek között jogában áll, illetve kérheti az őrségtől mellékhelyiségbe való kiengedését.

A körlevél ugyan nem minősül normának, ugyanakkor az egyes rendőrkapitányságok jellemzően ezt a mintát alkalmazzák. Ezek alapján megállapítható, hogy biztosítani kellett volna a panaszos részére a mellékhelyiség használat jogát.

Jelen esetben azonban a panaszos és r. zászlós előadása oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

Mindezek alapján a Testület nem tudott egyértelműen állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos valóban jelezte-e a rendőrnek, hogy szeretné a mellékhelyiséget használni, illetve a rendőr megtagadta-e a kérését, ezért ennek kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

5) A Testület a panaszeljáráásban azt is vizsgálta, hogy a rendőrök a panaszossal szemben tanúsított eljárás során kellő mértékben eleget tettek-e a részrehajlásmentes intézkedés törvényi követelményének, a panaszos ugyanis utal arra, hogy az intézkedésre az etnikai hovatartozása miatt került sor.

A részrehajlásmentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). A Testület erre tekintettel megvizsgálta a panaszos által sérelmezetteket.

A rendőri jelentések a fentiekben részletezettek szerint részletesen leírták a panaszos előállításának mentét, az előállítást megelőző eseményeket, illetve a panaszossal szemben az előállító helyiségben tanúsított magatartást is.

A Testület az események leírásában nem talált olyan körülményt, amely alátámasztaná azt a panaszosi előadást, hogy az intézkedésre, illetve annak végrehajtási módjára a származása miatt került sor, és amely miatt az objektív eljárás követelményének a megsértése önmagában megállapítható lenne.

A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal szembeni eljárásuk során a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmát nem sértették meg, ezért ebben a vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve a diszkrimináció tilalmának megsértése nem valósult meg.

IV.

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos testi-lelki egészséghez való joga a testi kényszer alkalmazása kapcsán. A panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, az intézkedés formája és időtartama megfelelt az arányosság követelményének, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az intézkedő rendőrök a panaszossal szembeni eljárásuk során a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmát nem sértették meg, ezért ebben a vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve a diszkrimináció tilalmának megsértése nem valósult meg.

A Testület ugyanakkor nem tudott megalapozott döntést hozni a panaszosnak a rendőrök által használt hangnemmel összefüggő panasza kapcsán, így emberi méltósághoz való jogának sérelme e tekintetben nem volt megállapítható. Szintén nem tudott egyértelműen állást foglalni a Testület abban a kérdésben, hogy a panaszos valóban jelezte-e a rendőrnek, hogy szeretné a mellékhelyiséget használni, illetve a rendőr megtagadta-e a kérését, ezért ennek kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. július 4.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET